

Br:

18. jul 2019. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f stav 1 tačka 8 Zakona o zaštiti konkurencije (*»Sl.list CG«, br. 44/12 i 13/18*), člana 10 Zakona o kontroli državne pomoći (*“Službeni list Crne Gore”, br. 12/18*), u postupku ocjene usklađenosti po prijavi državne pomoći od strane Ministarstva kulture, a na osnovu Prijedloga mišljenja v.d. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, dostavljenog shodno članu 22 stav 1 tačka 7 Zakona o zaštiti konkurencije, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Predlog Zakona o nacionalnom javnom emiteru radio i televizija Crne Gore, u skladu je sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo kulture je dopisom br. 01-1760 od 24. aprila 2019. godine, koji je zaveden kod Agencije za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: Agencija) pod br. 02-394/1 od 25.04.2019. godine, dostavilo Agenciji *Predlog Zakona o nacionalnom javnom emiteru radio i televizija Crne Gore*, na ocjenu usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći (*„Službeni list Crne Gore”, br. 12/18*, u daljem tekstu: Zakon).

Ministarstvo kulture je dopunilo dokumentaciju dopisima koji su zavedeni kod Agencije pod brojevima: 02-394/2 od 17.05.2019. godine; 02-394/3 od 03.06.2019. godine; 02-394/4 od 11.06.2019. godine i 02-394/5 od 17.06.2019. godine.

OPIS ZAHTJEVA

Aktuelnim zakonom stvorene su normativne pretpostavke za institucionalno, politički i finansijski nezavisan javni servis utemeljen na principima Savjeta Evrope sadržanim u Preporuci 96(10) o nezavisnosti javnih servisa radio-difuzije, Saopštenju Komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radiodifuzne usluge (2009/C 257/01) i članu 10 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, cilj novog zakona odnosi se na dodatno snaženje mehanizama političko-institucionalne nezavisnosti javne radiodifuzije u skladu sa međunarodnim standardima i komparativnom praksom ove oblasti.

Imajući u vidu ulogu i značaj javne radio-difuzije u ostvarivanju temeljnih principa demokratskog građanskog društva i zadovoljavanju interesa najšire javnosti u oblasti informisanja, Predlogom zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore (u daljem tekstu: RTCG), u cilju jačanja političko-institucionalne nezavisnosti RTCG, implementacije JUFREX preporuka iz predmetne oblasti, na jasan način dodatno će se osnažiti postojeći i definisati novi instituti, i to:

- Kriterijumi za članstvo u Savjetu RTCG;
- Institut Upravnog finansijskog odbora;
- Institut Ombudsmana RTCG;
- Postupak uvođenja novih usluga;
- Nadzor nad sprovođenjem Ugovora o pružanju javnih usluga;
- Nemogućnost izbora političkih funkcionera, poslanika i odbornika za članove Savjeta RTCG za vrijeme trajanja mandata i najmanje dvije godine od prestanka njihove funkcije;
- druga pitanja od značaja za oblast javne radio-difuzije u skladu sa međunarodnim standardima.

U cilju jačanja odgovornosti prema javnosti, snaženju principa samoregulacije, snaženju profesionalnih standarda, Predlogom zakona definisan je institut Ombudsmana RTCG, kao nezavisan organ RTCG.

Predlogom zakona, u cilju razdvajanja upravljanja programskim i finansijskim segmentom, definisan je institut Upravnog finansijskog odbora, kao stručnog tijela u odnosu na finansijsko poslovanje RTCG, kojeg bi sačinjavali članovi iz konkretne struke u odnosu na aspekt nadzora koji bi vršili.

Takođe, u cilju definisanja nadzora nad sprovođenjem Ugovora o pružanju javnih usluga u dijelu koji se odnosi na programske obaveze, predloženo je rješenje da isti bude u nadležnosti nezavisnog regulatora za oblast elektronskih medija, dok u cilju dodatnog usaglašavanja sa Saopštenjem Komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radiodifuzne usluge (2009/C 257/1), konačna odluka o uvođenju značajno novih usluga bila bi u nadležnosti Savjeta nezavisnog regulatora za oblast elektronskih medija.

OCJENA

Shodno članu 2 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG", br. 12/18), državna pomoć je:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu; i
- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Agencija je razmatrala dostavljeni Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru radio i televizija Crne Gore i utvrdila da je Predlogom zakona propisano sledeće:

- **Jasna definicija djelatnosti RTCG, odnosno usluge od opšteg ekonomskog interesa**, , pružanje javnih audio-vizuelnih usluga za koje Crna Gora obezbeđuje nezavisno finansiranje u skladu sa zakonom. Djelatnost nacionalnog javnog emitera je pružanje javnih audio-vizuelnih usluga kojima se zadovoljavaju: demokratske, socijalne, kulturne, obrazovne i druge potrebe od javnog interesa svih segmenata crnogorskog društva, obezbeđuje ostvarivanje prava i interesa građana i drugih subjekata u oblasti informisanja, bez obzira na njihovu političku, vjersku, kulturnu, rasnu ili polnu pripadnost.
- **Jasno definisanje pružanje komercijalnih audio-vizuelnih usluga.** Pružanje komercijalnih usluga mora da bude odvojeno od pružanja javnih usluga, kako je objašnjeno u članu 5 zakona.
- **Akt o povjeravanju, odnosno Ugovor o pružanju javnih usluga**, definiše odvojeno poslovanje, odnosno javne od komercijalnih usluga i obim svih javnih usluga koje RTCG pruža. Iznos sredstava za pružanje javnih usluga utvrđen Ugovorom ne smije prelaziti neto troškove neophodne za pružanje tih usluga, uzimajući u obzir druge direktne ili indirektno prihode koji proizilaze iz pružanja tih usluga.
- **RTCG može da uvodi značajno nove audio-vizuelne usluge na novim platformama za distribuciju**, koje su namijenjene široj javnosti, pod uslovom da iste zadovoljavaju demokratske, socijalne i kulturne potrebe društva i ne dovode do neproporcionalnih posljedica na tržištu koje nijesu nužne za ispunjavanje funkcije javne usluge. Nakon sprovedene javne rasprave, predlog za uvođenje značajno nove audio-vizuelne usluge ili više takvih usluga, RTCG je dužna da dostavi na mišljenje organu nadležnom za poslove državne pomoći.
- **Unakrsno subvencionisanje, odnosno izbjegavanje unakrsnog subvencionisanja**, sredstva koja se opredjeljuju iz budžeta Crne Gore i potrebu odvojenog računovodstva. RTCG ne smije da koristi sredstva iz budžeta Crne Gore za finansiranje komercijalnih audio-vizuelnih usluga. Ako RTCG postupi suprotno ovoj odredbi, Upravni finansijski odbor RTCG će naložiti povraćaj nezakonito utrošenih sredstava i njihovo isključivo korišćenje za obavljanje djelatnosti pružanja javnih usluga u skladu sa ovim zakonom. Povraćaj nezakonito utrošenih sredstava obavlja se uplatom na račun budžeta Crne Gore.
- **Ograničeni iznos kompezacije za pružanje javnih usluga**, Sredstva koja se ne utroše za djelatnost pružanja javnih usluga, u skladu sa Ugovorom, a prelaze iznos od 10%, uplaćuju se na račun budžeta Crne Gore. Ako sredstva iz stava 3 ovog člana tri godine prelaze iznos od 10% revidiraće se metodologija obračuna sredstava za usluge koje su predmet Ugovora.

- **Finansiranje osnovne djelatnosti RTCG** - Iz budžeta Crne Gore za ostvarivanje osnovne djelatnosti RTCG preusmjeravaju se sredstva na godišnjem nivou u visini od 0,3% BDP (bruto domaćeg proizvoda), čiju procjenu utvrđuje Vlada Crne Gore usvajanjem smjernica makroekonomske i fiskalne politike. Način i uslovi obezbjeđivanja sredstava iz budžeta Crne Gore ne smiju uticati na uredničku, finansijsku i institucionalnu nezavisnost RTCG. Organ državne uprave nadležan za poslove finansija dužan je da sredstva usmjerava RTCG mjesečno u skladu sa posebnim uputstvom. Izvještaj o preusmjerenim sredstvima se dostavlja uz završni račun budžeta Crne Gore. RTCG je dužna da vodi odvojeno računovodstvo za pružanje javnih usluga od obavljanja komercijalnih audio ili audio-vizuelnih usluga.

ČLAN SAVJETA

Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA

Miodrag Vujović